

Adam Mickiewicz

Trzech Budrysów

Stary Budrys trzech synów, tęgich jak sam Litwinów,
Na dziedziniec przyzywa i rzecze:
«Wyprowadźcie rumaki i narządźcie kulbaki,
A wyostrzcie i groty, i miecze.

Bo mówiono mi w Wilnie, że otrąbią niemylnie
Trzy wyprawy na świata trzy strony:
Olgierd ruskie posady, Skirgieł Lachy sąsiady,
A ksiądz Kiejstut napadnie Teutony.

Wyście krzepcy i zdrowi, jedźcie służyć krajowi,
Niech litewskie prowadzą was bogi!
Tego roku nie jadę, lecz jadącym dam radę,
Trzej jesteście i macie trzy drogi.

Jeden z waszych bieć musi za Olgierdem ku Rusi,
Ponad Ilmen, pod mur Nowogrodu;
Tam sobole ogony i srebrzyste zasłony,
I u kupców tam dziengi jak lodu.

Niech zaciągnie się drugi w księdza Kiejstuta cugi,
Niechaj tępi Krzyżaki psubraty;
Tam bursztynów jak piasku, sukna cudnego blasku
I kapłańskie w brylantach ornaty.

Za Skirgiełłem niech trzeci poza Niemen przeleci
Nędzne znajdzie tam sprzęty domowe;
Ale za to wybierze dobre szable, puklerze
I mnie stamtąd przywiezie synowę.

Bo nad wszystkich ziem branki miłsze Laszki kochanki,
Wesolutkie jak młode koteczki,
Lice bielsze od mleka, z czarną rzęsą powieka,
Oczy błyszczą się jak dwie gwiazdeczki.

Stamtąd ja przed półwiekiem, gdym był młodym człowiekiem,
Laszkę sobie przywozłem za żonę;
A choć ona już w grobie, jeszcze dotąd ją sobie
Przypominam, gdy spojrzę w tę stronę».

Ücz Budris

Budris ücz uwuflarba, kip, chaz oł, litwinlarba
Azbarda anłaszat bu sioźlarbia:
„Atłarny azatłajyz, egierlar anychłajyz,
Itilap okłarny siuńgiularbia!

Wilniadia kip sioźlejdlar, ki byrhy tartma klejdlar
Ücz urusz kurmachka ücz janlarha:
Olgierdha oruslarba, Skirgieł łech konszułarba,
Kiejstut bij sałynyr tewtonlarha.

Siź kiplar da sawłarsyz, öz jergia jumuszłarsyz,
Letuwa tieńrilar abrarlar-de!
Bu jył kiełmiaškia klejmiń , tiek siźgia kieniaslejmiń
Siź üczziow, mun siźgia ücz jołlar-de.

Bir Olgierd jawanlarba uruszsun oruslarba,
Nowogrud kałada łmieńlidir;
Oł chodża samurłarba, kiumiuszlu kapławlarba,
Bieziargiań achzasy buz tieklidir.

Ekińci atłyłarba, Kiejstut bij batyrłarba,
Joch etsiń chacz-eliń katy baszba!
Kehrebi kum tieklidir, chiekmiańlar kiop reńklidir,
Kara ton uprahy ełmaz taszba.

Ociuńciu Skirgełda, Niemanny aszchanda,
Az tabar jap-jarły juw małdan oł,
Tiek kajtyr kyłyczlarba da jachszy kałkanlarba,
Da kielin kiełtirir ma andan oł.

Bar jesirkałardan joch sochrach łech kyzdan,
Szatyrlar, tień kiczi maczilarbia;
Juź siutlej aharadyr, kirpigi kap-karadyr,
Jułduzlej jyłtawłu kioźcioklarbia.

Jaszłychta mień bu jyzba kajttym biere łech kyzba,
Eńli jyłcza edi jołdaszymba;
Oł, bilasiś, giordia-die tiek jaryjt esimdia-die,
Karasam oł janha bahysymba”.

W mowie przodków

Taką dawszy przestroge, błogosławił na droge;
Oni wsiedli, broń wzięli, pobiegli.
Idzie jesień i zima, synów nie ma i nie ma,
Budrys myślał, że w boju poległi.

Po śnieżystej zamieci do wsi zbrojny mąż leci,
A pod burką wielkiego coś chowa.
«Ej to kubeł, w tym kubele nowogrodzkie są ruble?»
— «Nie, mój ojcz, to Laszka synowa!»

Po śnieżystej zamieci do wsi zbrojny mąż leci,
A pod burką wielkiego coś chowa.
«Pewnie z Niemiec, mój synu, wiesz kubek bursztynu?»
— «Nie, mój ojcz, to Laszka synowa!»

Po śnieżystej zamieci, do wsi jedzie mąż trzeci;
Burka pełna, zdobyczy tam wiele;
Lecz nim zdobycz pokazał, stary Budrys już kazał
Prosić gości na trzecie wesele.

(1827–28)

Mun bu łej tyjuwłejdyr da joł ha alhyszłejdyr;
Atłanyp kiettilar siuńgiularbia.
Kiuźbia kysz ałajochtur, — uwułłar barcza jochtur —
Budris ense sanejt ölgiańlarbia.

Sałada kip karłej dyr, jasanhan bir jołłejdyr,
Ułłu niersia astrejt uprachka oł.
„Hej, czapczach achczalarba, Nowograd kachkanlarba!”
— „Jo, atam, bu kielin , łech kzyzy o!”

Karba jel tawułłejdyr, sałaha bir džachłejdyr,
Uprahja kałny astrawłardan.
„Niemicziań-mo kietiasin , kiop kehreb sień eltiasin?”
— „Jo, atam, bu kielin ech kyzłardan!”

Mun karda kietiuwciu-die, bu kajtat üczuńczu-die,
Tapchanny üst uprachba jetiadir;
Kiecz kałdy kiorgiuźmia-die, Budris klamiť kiormia-die,
Konachlar tie tojha inđiatiadir.

1954

Coś, 1979

Buvo tokia diena, Vilnius 2015

Fot. Mariola Abkowicz